

VRAAG- EN ANTWOORDLIJST WATER(BEHEER) IN DE BLARICUMMERMEENT

Het waterschap Amstel Gooi en Vecht en de gemeente Blaricum organiseerden voor bewoners van de Blaricummermeent een informatieavond op dinsdagavond 10 januari 2023. In dit document leest u veel gehoorde vragen die tijdens de avond zijn gesteld en de antwoorden daarop namens waterschap en gemeente.

Aanleiding

Sinds begin 2022 beheert het waterschap het water in de Blaricummermeent. Dit betekent dat het waterschap verantwoordelijk is voor onder andere de waterkwaliteit, het peilbeheer, het onderhoud van de watergang en voor de bediening van het watersysteem (de sluis etc.). Voorheen gebeurde dit door het Projectbureau. Nog voordat het waterschap goed bekend was met het systeem kwam er een droge zomer. Hierdoor raakte het systeem direct zwaar belast. Helaas volgden er problemen met blauwalg, het maaien van de Meentstroom én met de werking van de sluis. Dat was vervelend voor bewoners. Zij konden hierdoor niet zwemmen en de sluis werd minder gesluisd. Tijdens de informatieavond vertelde het waterschap over de werking van het watersysteem en welke maatregelen zij nemen om het water zo goed en gezond mogelijk te houden (om blauwalg zoveel mogelijk te voorkomen). Ook hoorden bewoners meer over de recreatie op en rond het water en hoe het gebruik van de sluis zo goed mogelijk te faciliteren. Tijdens de avond konden bewoners hun vragen stellen.

Thema: maaien

Het waterschap maait de beplanting in het water 1x per jaar. Dat doet het waterschap om ervoor te zorgen dat het water in met name de winter voldoende afgevoerd kan worden. Afgelopen voorjaar heeft de gemeente gemaaid omdat de waterplanten de recreatie belemmerden.

1. Stel dat er al in juni gemaaid wordt in plaats van in juli? Zou dat uitmaken voor blauwalggroei?

Maaien is een belangrijke factor in het ontstaan van blauwalgen. Het moment van maaien kan van invloed zijn, maar ook bij eerder maaien kunnen blauwalgen gaan groeien. Om te kunnen blijven recreëren zou een oplossing zijn om alleen de bovenste meter te maaien van de planten die hinder geven.

2. Als het waterpeil zakt in Delta, gaan fonteinkruiden dan nog harder groeien?

Er is enig verband tussen de (on)diepte van het water met waterplanten, maar relatief kleine veranderingen hebben weinig invloed.

3. Is fonteinkruid de enige oplossing of bijvoorbeeld ook rietkragen? Kan blauwalg ook met chemicaliën worden bestreden?

Andere waterplanten zijn ook goed, maar hier zitten vooral fonteinkruiden. Het kan zijn dat bij de ontwikkeling in de tijd de fonteinkruiden weer verdwijnen, maar dat is slecht te voorspellen. Riet neemt minder fosfor op uit het water is daarom minder goed om blauwalg te voorkomen dan fonteinkruiden.

Thema: de sluis

4. Waarom is de sluis daar neergelegd en kan er geen open verbinding zijn? Bij de haven van Huizen is ook geen sluis. In hoeverre is Blaricummeer anders dan Huizen? Een groter systeem heeft toch minder risico op blauwalg?

Ten eerste is er teveel niveauverschil om de sluis permanent open te zetten. Dan zouden alle oevers in de Blaricummeer moeten worden op grote niveauverschillen. Maar nog belangrijker is dat toen het ontwerp werd gemaakt, blauwalgen frequent bloeiden in het Gooimeer. Ook nu nog komen daar in luwe hoeken grote lagen met blauwalgen voor. De Blaricummeer met een open verbinding met het Gooimeer zou dan één grote luwe hoek van het Gooimeer zijn en dus extra kwetsbaar voor blauwalgen. Daarom is bij het ontwerp uitgegaan van een goed watersysteem: toepassing van schoon zand, minder inlaat door het peil te laten fluctueren tussen een boven- en ondergrens en de inlaat die er is ontdoen van fosfor.

5. Is het een overweging om de sluis open te zetten behalve als het peil te hoog wordt buiten de sluis?

Zie vorige vraag en antwoord. Een open verbinding met het Gooimeer zal zorgen voor extra blauwalg. Daarbij komt dat je dan regelmatig en bij nacht en ontij moet uitrukken om de sluis te sluiten.

6. Hebben we data van 2020? Was de zomer toen niet warmer dan 2022?

Het jaar 2020 had een droog en prachtig voorjaar (tijdens de eerste lockdown). De zomer van 2022 was veel warmer. Het watersysteem is heel gevoelig voor ongunstige combinaties van neerslaghoeveelheid en timing aan de ene kant, en andere temperaturen en temperatuurverdelingen aan de andere kant. De verwachting is dus dat we in de toekomst helaas vaker ongunstige combinaties gaan krijgen. Klimaatverandering speelt hierbij zeker een rol.

Thema: het zandfilter

7. Zijn de problemen opgelost als het zandfilter goed werkt?

Dat kunnen we niet garanderen. Op het moment dat de ecologie goed is en het zandfilter werkt, dan werkt het zoals het is ontworpen. Maar maaien in de zomer kan ook bij een goed werkend zandfilter onder ongunstige omstandigheden ontwikkeling van blauwalg in de hand werken. Het waterschap en de gemeente bekijken samen met een externe partij wat de oorzaak is van het niet-functioneren van het zandfilter. De verwachting is dat de resultaten van dit onderzoek in mei 2023 bekend zijn en met de bewoners worden gedeeld.

8. Is het een oplossing om via een landbouwpomp op een tractor extra water op het zandfilter te pompen over de dijk heen?

Een landbouwpomp helpt helaas niet. Het water erop zetten is het probleem niet. Het water zakt niet snel genoeg door het filter heen. Dat is het probleem.

9. Hoe kan het dat er in Huizen geen problemen zijn, terwijl daar geen filters worden gebruikt?

Het grotere Blaricumse watersysteem is kwetsbaarder. In Huizen is meer stroming en minder water. Hierdoor is het water veel korter in het systeem aanwezig.

10. Zijn de uitgangspunten hetzelfde? Wij willen kunnen varen en zwemmen.

Het waterschap zorgt voor het watersysteem en daarmee voor de waterkwaliteit en het waterpeil. Hoewel het water geen officieel zwem- of recreatiewater is, kan er in een gezond watersysteem gevaren en gezwommen worden. Desondanks kan de wens op te recreëren op en in het water (in de huidige situatie) botsen met de zorg voor goede waterkwaliteit en het juiste waterpeil. Wij begrijpen heel goed dat mensen willen recreëren op en in het water. Een goed werkend zandfilter, is een belangrijk instrument voor een goed functionerend watersysteem. Dus eerst willen we ervoor zorgen dat wat er nu ligt, goed gaat functioneren. Als uit onderzoek blijkt dat het niet kan functioneren zoals bedacht, dan moeten er andere oplossingen komen.

11. Kan er een datum gegeven worden waarop het zandfilter kan functioneren?

Helaas kunnen we voor een deadline geen garanties geven. We werken er hard aan om het zandfilter weer te laten werken op het moment dat inlaat nodig is. Daarbij is het zaak om regenwater vast te

houden en zo lang mogelijk het peil op -0.20 m NAP te houden. In 2022 is vanaf half augustus gedurende een dag of 12 water ingelaten .

12. Is er niet een mogelijkheid om de waterkwaliteit van het Gooimeer te accepteren en rond te gaan pompen met kortere verblijftijd?

Nee, dat is helaas niet mogelijk. Als we dit (ruwweg) berekenen komen we op het volgende uit: het volume van de Blaricummeer is om en nabij 900000 m³. Om een verblijftijd te houden van minder dan 14 dagen, moet je continu pompen met 45 m³/min. Dat is praktisch gezien te groot, teveel om realistisch te zijn.

13. Iedereen heeft bootjes. Wat is de oplossing? Iedereen wil varen en nu wordt gesproken over minder schutten.

Het beperkte schutten is niet bij voorbaat wenselijk, daar hoeven we alleen in een zeer ongunstige- of noodsituatie op terug te vallen. Als het systeem normaal functioneert kan er geschut worden wanneer daarom gevraagd wordt, zoals aan het begin van de zomer is gebeurd. We zoeken naar een structurelere oplossing, zodat we ook in tijden van extreme droogte kunnen blijven schutten. We kunnen intussen wel onderzoeken of de schuttijden aangepast kunnen worden op de wensen van jonge gezinnen.

Thema: communicatie

14. Kan de gemeente niet wat zeggen?

Communicatie is natuurlijk van groot belang. De tijdigheid en de compleetheid van informatie is niet optimaal geweest. We zijn steeds aan het kijken hoe we samen met het waterschap Amstel, Gooi en Vecht de bewoners beter op de hoogte kunnen houden. De informatieavond en deze vraag- en antwoordenlijst zijn daarvan voorbeelden. Het beheer is overgedragen aan het waterschap en daarmee zijn zij verantwoordelijk voor de kwaliteit van het water en het waterpeil. Het in ons land wettelijk zo dat dit soort watersystemen door de waterschappen beheerd worden. En daar werken dan ook de experts op dit gebied, gemeenten hebben die normaal gesproken niet. De gemeente is verantwoordelijk voor de communicatie rondom het wel of niet recreëren op het water bij bepaalde (ongezonde) omstandigheden.

15. Doordat de gemeente niet reageert is er een WOO verzoek ingediend. De gemeente moet verantwoordelijkheid nemen.

Frans Cornelis, wethouder gemeente Blaricum: "We hebben veel gemeenschapsgeld in dit project gestoken. Ik begrijp alle emoties goed. Als het zandfilter niet voldoende aan de praat te krijgen is, moeten we met Waternet in gesprek om een oplossing voor die situatie te vinden. Het is van belang dat we weten wat er mogelijk is, wat we mogen verwachten en dat we dat duidelijk communiceren als we het weten"

Bea de Buisonjé, dagelijks bestuurder waterschap: "Ik begrijp de zorg die er ligt. De situatie is heel anders dan we in 2004 voorzagen, met name op het vlak van klimaatverandering. Het is heel belangrijk dat aan een structurele oplossing gewerkt wordt voor komende zomer. Klimaatverandering heeft gevolgen voor het gebied waar u in woont. Heel fijn dat u met zovelen mensen op de informatieavond aanwezig was. We moeten met zijn allen werken aan een oplossing."